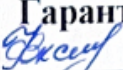

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА
Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Гарант освітньої програми
 Оксана Фротер

« 08 » серпня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ГРОШІ ТА КРЕДИТ»

Освітній рівень: перший (бакалаврський)

Галузь знань: 05-«Соціальні та поведінкові науки»

Спеціальність: 051-«Економіка»

Освітня програма: - Економіка

Факультет: економіки і підприємництва

Умань-2024

Робоча програма навчальної дисципліни «Гроші та кредит» для здобувачів першого рівня вищої освіти спеціальності: - 051-«Економіка». Освітньої програми «Економіка» -Умань: Уманський НУС, 2024.-31 с.

Розробник робочої програми:

к.е.н., доцент Сергій КОЛОТУХА С. Колотуха

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри фінансів, банківської справи та страхування.

Протокол № 1 від «07» серпня 2024 р.

Завідувач кафедри д.е.н., професор Олена ПРОКОПЧУК О. Прокопчук

« 07 »-»- серпня 2024 року

Схвалено науково - методичною комісією факультету економіки і підприємництва

Протокол № 1 від « 08 » серпня 2024 р.

Голова науково - методичної комісії факультету економіки і підприємництва Руслан Мудрак Руслан Мудрак

«08 » серпня 2024 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень, назва освітньої програми.	Характеристика навчальної дисципліни	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 05 – «Соціальні та поведінкові науки»	Обов'язкова	
Модулів - 2	Спеціальність: 051-«Економіка»	Рік підготовки:	
Змістових модулів - 12		1 - 2 - й	2-й
Індивідуальне науково - дослідне завдання - реферат та по бажанню наукові статті і тези доповідей, для студентів заочної форми навчання - обов'язкова контрольна робота. * (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		1 - 3 - й	3-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних - 4, самостійної роботи студента- 5.	Освітній рівень: перший (бакалавр) Освітня програма: ЕКОНОМІКА	Лекції	
		32 год.	8 год.
		Практичні, семінарські	
		14 год.	4 год.
		Лабораторні	
		Самостійна робота	
		44 год.	78 год.
Індивідуальні заняття			
Вид контролю: залік			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Робоча програма навчальної дисципліни «Гроші та кредит» розроблена відповідно до Положення про методичне забезпечення освітнього процесу в Уманському національному університеті садівництва (схвалено Вченою радою УНУС, протокол №1 від 08.10.2020, із змінами та доповненнями від 11.07.2024, протокол № 8).

Навчальна дисципліна «Гроші та кредит» належить до обов'язкових дисциплін, вивчення яких передбачено освітньо-професійною програмою «Економіка» підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 051 Економіка галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки.

Мета курсу (інтегральні компетентності): підготовка фахівців з економічного профілю, які б володіли теоретичними основами державної монетарної політики держави, опанування ними принципів функціонування грошей в ринковій економіці та принципів кредитування, а також володіли методами аналізу й оцінки грошової та кредитної політики в Україні.

Завдання курсу:

- Розуміння та здатність до критичного осмислення концептуальних основ функціонування грошей в ринковій економіці та принципів кредитування, а також володіння методами аналізу й оцінки грошової та кредитної політики в

- Здатність опановувати, усвідомлювати та аналізувати інформацію щодо сучасного стану і тенденцій розвитку фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

- Вміння використовувати теоретичний та методичний інструментарій фінансової, економічної, математичної, статистичної, правової та інших наук для виявлення критеріїв грошового обігу функціонування грошей в ринковій економіці та принципів кредитування, а також володіння методами аналізу й оцінки грошової та кредитної політики в Україні.

- Здатність використовувати механізми функціонування грошей в ринковій економіці та принципів кредитування, а також володіння методами аналізу й оцінки грошової та кредитної політики в Україні.

Предметом дисципліни є детальна характеристика базових категорій теорії грошей і кредиту, яка необхідна для переходу до конкретних проблем розвитку грошово-кредитної системи в сучасних умовах.

Місце навчальної дисципліни в структурно-логічній схемі освітньо-наукової програми: Історія економіки та економічної думки, Політична економіка, Мікроекономіка

Вивчення навчальної дисципліни «Гроші та кредит» передбачає формування та розвиток у здобувачів компетентностей і програмних результатів навчання відповідно до освітньо-професійної програми «Економіка» спеціальності 051 Економіка галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки (табл. 1).

Матриця компетентностей і програмних результатів навчання, що формуються під час вивчення навчальної дисципліни «Гроші та кредит»

Шифр компетентності	Компетентності	Шифр програмних результатів навчання	Програмні результати навчання
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)			
СК 11	Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію	ПРН 21	Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.
СК 14	Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків	ПРН 17	Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в однієї або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.
		ПРН 21	Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

Методи навчання та засоби діагностики, що відповідають визначеним результатам навчання за навчальною дисципліною «Гроші та кредит», наведено в табл. 2, 3.

Таблиця 2

Результати, методи навчання та методи контролю за навчальною дисципліною «Гроші та кредит»

Результати навчання за навчальною дисципліною		Методи навчання	Методи контролю
1	Знання:		
1.1	сутності економічних категорій «гроші», «кредит», «грошова система», «інфляція», «грошові реформи», «валюта» та ін.;	лекція, практичне заняття, дискусія, вирішення	усне опитування, експрес-контроль, тестування, участь у дискусії, виконання
1.2	наукових теорій походження	конкретних задач і	індивідуальних і

	грошей;	ситуацій, кейс-метод, самонавчання через Moodle	командних завдань, складання тематичних флеш-карт, підготовка та представлення презентацій, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
1.3	критичне осмислення основних принципів побудови грошових систем;		
1.4	інструментарію подолання інфляційних процесів;		
1.5	сутності параметрів і факторів впливу монетарної політики на рівень економічного розвитку держави.		
2	Уміння/навички:		
2.1	аналізувати ринкові тенденції та прогнозувати зміни, що можуть вплинути на фінансову стійкість країни;	лекція, практичне заняття, дискусія, аналітична робота, вирішення конкретних задач і ситуацій, кейс-метод, самонавчання через Moodle	усне опитування, тестування, участь у дискусії, виконання індивідуальних і командних завдань, складання тематичних флеш-карт, підготовка та представлення презентацій, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
2.2	розрізняти між різними типами грошових симтем і розробляти стратегії для їх стабілізації у контексті інтегрованої економіки;		
2.3	оцінювати ефективності проведення грошово-кредитних операцій і розробка обґрунтованих управлінських рішень		
3	Комунікація:		
3.1	переконливе донесення до фахівців і нефахівців стратегічних цілей монетарної політики держави	практичне заняття, дискусія, аналітична робота, вирішення конкретних задач і ситуацій	представлення презентацій, виконання аналітично-розрахункових робіт, виконання вирішених конкретних задач і ситуацій, підсумковий контроль
3.2	презентація основних заходів щодо стабілізації грошової системи в контексті сучасних умов.		
3.3	ведення діалогу щодо проведення грошово-кредитної політики в умовах інтеграційних процесів		
4	Відповідальність і автономія		
4.1	Розуміння особистої відповідальності за стратегічні рішення та рекомендації у сфері монетарної політики які можуть суттєво вплинути фінансову незалежність країни.	практичне заняття, дискусія, аналітична робота, вирішення конкретних задач і ситуацій	представлення презентацій, виконання аналітично-розрахункових робіт, виконання вирішених конкретних задач і ситуацій, підсумковий контроль
4.2	Здатність приймати стратегічні та оперативні управлінські рішення щодо фінансової стійкості країни		

Методи навчання та методи контролю програмних результатів навчання з навчальної дисципліни «Гроші та кредит»

Програмний результат навчання		Метод навчання	Методи контролю
ПРН 17	Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в однієї або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.	Тематичні лекції, кейс-метод, мозковий штурм, дискусії	виконання аналітично-розрахункових робіт, індивідуальних і командних завдань, презентація бізнес-плану, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
ПРН 21	Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.	Практичне заняття із вирішення задач, мозковий штурм, воркшоп	Усне опитування, тестування, виконання аналітично-розрахункових робіт, індивідуальних і командних завдань, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Гроші та їх функціонування в сучасній економіці

1.1. СУТНІСТЬ ТА ФУНКЦІЇ ГРОШЕЙ

Раціоналістична та еволюційна концепції походження грошей. Поява грошей як об'єктивний наслідок розвитку товарного виробництва та обміну. Ринок держави у створенні грошей.

Гроші як загальний еквівалент і абсолютно ліквідний актив. Гроші як форма прояву суспільних відносин. Гроші як особливий товар, мінова й споживча вартість грошей як товару. Гроші як гроші й гроші як капітал. Зв'язок грошей з іншими економічними категоріями.

Натурально - речові форми грошей, причини та механізми їх еволюції від звичайних товарів першої необхідності до благородних металів. Причини й механізм демонетизації золота. Еволюція кредитних грошей від урядових (казначейських) зобов'язань до зобов'язань центрального банку. Різновиди сучасних кредитних грошей.

Специфічний характер вартості грошей. Вартість грошей і час. Ціна грошей як капіталу.

Функції грошей та їх еволюція. Функція міри вартості, її суть, сфера використання. Масштаб цін. Ціна як грошовий вираз вартості товарів. Функція засобу обігу, її суть, сфера використання. Функція засобу платежу, її суть, сфера використання. Вплив часу на функцію засобу нагромадження. Світові гроші. Еволюція золота як світових грошей. Передумови використання національних та колективних валют як світових грошей. Взаємозв'язок функцій грошей. Вплив на функції грошей зміни їх вартості.

Роль грошей у ринковій економіці. Гроші як інструмент регулювання економіки. Еволюція ролі грошей у ринковій економіці України.

1.2. ГРОШОВИЙ ОБІГ І ГРОШОВІ ПОТОКИ

Поняття грошового обігу як процесу руху грошей. Основні суб'єкти грошового обігу. Національний дохід і національний продукт як визначальні параметри грошового обігу.

Поняття грошового потоку та критерії класифікації цих потоків. Характеристика основних грошових потоків.

Структура грошового обігу. Готівковий і безготівковий сектори грошового обігу. Сектор грошового обігу, фінансовий та кредитний сектори. Форми безготівкових розрахунків у господарському обороті України.

Маса грошей, що обслуговує грошовий обіг, її склад та фактори, які

визначають її зміну. Базові гроші. Грошові агрегати. Швидкість обігу грошей: поняття, фактори, що визначають швидкість обігу, вплив її на масу та сталість грошей. Порядок розрахунку швидкості обігу грошей.

Закон кількості грошей, необхідних для обігу, його суть. Механізм поповнення маси грошей в обороті. Первинна емісія центрального банку.

Вторинна емісія депозитних грошей комерційних банків. Грошовий мультиплікатор.

Сучасні засоби платежу, які обслуговують грошовий обіг: банкноти, розмінна монета, депозитні гроші, векселі, чеки, їх суть та характеристика.

1.3. ГРОШОВИЙ РИНОК

Суть грошового ринку. Гроші як об'єкт купівлі - продажу. Особливості прояву на грошовому ринку основних ринкових ознак - попиту, пропозиції, ціни.

Інституційна модель грошового ринку. Канали прямого і опосередкованого фінансування. Суб'єкти грошового ринку.

Попит на гроші. Суть та форми попиту на гроші. Фактори, що визначають зміну попиту на гроші.

Економічна структура грошового ринку. Ринок грошей і ринок капіталів.

Ринок цінних паперів та валютний ринок як складові грошового ринку.

Суть та механізм формування пропозиції грошей. Фактори, що визначають зміну пропозиції грошей.

Графічна модель грошового ринку, фактори, що визначають його рівновагу.

Торік 4. MONEY SYSTEMS

The essence of the monetary system, its purpose and place in the country's economic system. Elements of the monetary system.

The main types of monetary systems, their evolution.

Creation and development of the monetary system of Ukraine. State regulation of monetary circulation and the place of fiscal - budgetary and monetary - credit policy in it. Discussions on the merits of monetary and fiscal policy.

Monetary - credit policy, its goals and tools.

1.5. ІНФЛЯЦІЯ ТА ГРОШОВІ РЕФОРМИ

Інфляція: суть, форми вияву, причини та наслідки. Особливості інфляційного процесу в Україні. Державне регулювання інфляції. Антиінфляційні заходи уряду.

Особливості інфляції в Україні.

Грошові реформи як шлях оздоровлення та впорядкування грошового обігу, їх цілі, класифікація та призначення. Методи стабілізації національної валюти. Особливості проведення грошової реформи в Україні.

1.6. ВАЛЮТНИЙ РИНОК І ВАЛЮТНІ СИСТЕМИ

Загальна характеристика, функції та структура валютного ринку. Валютний ринок в Україні. Класифікація валюти. Порядок установаження та методологія обчислення валютного курсу. Конвертованість валюти. Режим валютного курсу в Україні.

Валютна політика. Валютне регулювання й валютний контроль. Валютні операції. Валютні ризики та методи валютного страхування.

Валютні системи, їх призначення, види та характеристика. Міжнародні валютні відносини.

1.7. КІЛЬКІСНА ТЕОРІЯ ГРОШЕЙ І СУЧАСНИЙ МОНЕТАРИЗМ

Класична кількісна теорія грошей, її основні постулати. Номіналістичне трактування суті грошей. Неокласичний варіант розвитку кількісної теорії грошей. «Трансакційний варіант» І. Фішера. «Кембриджська версія» кількісної теорії. Внесок Д. Кейнса в розвиток кількісної теорії грошей.

Сучасний монетаризм як альтернативний напрям кількісної теорії. Внесок М. Фрідмана в розробку монетарної політики на основі неокласичного варіанта кількісної теорії. Сучасні монетаристські теорії грошей. Сучасний синтез теорії грошей.

Грошово - кредитна політика України у світлі сучасних монетаристських теорій.

Модуль 2. Кредит. Кредитні відносини

2.1. КРЕДИТ У РИНКОВІЙ ЕКОНОМІЦІ

Необхідність кредиту. Загальні передумови формування кредитних відносин. Два методи перерозподілу коштів у процесі відтворення, відмінності між ними та сфери використання.

Суть кредиту. Еволюція кредиту в міру розвитку суспільного виробництва. Позичковий капітал та кредит.

Форми та види кредиту. Критерії класифікації кредиту. Форми кредиту, переваги й недоліки кожної з них. Види кредиту, їх характеристика: кредитні відносини та інфляція. Поняття функцій кредиту та їх класифікація.

Стадії кредитного процесу. Кредитний договір як юридична основа кредитування. Структура кредитного договору. Зобов'язувальні, заборонні та обмежувальні умови кредитного договору. Документація для отримання кредиту.

Види відсоткових ставок. Фактори формування відсоткової ставки, чинники впливу. Порядок нарахування простого та складного відсотків по кредиту. Сплата та стягнення відсотків.

Форми забезпечення повернення кредиту: застава рухомого і нерухомого майна, гарантії і поручительства третіх осіб, страхування ризику позики; уступка дебіторської заборгованості; штрафи, пеня.

Способи надання і погашення кредиту.

Тема 9. Кредитні системи

Поняття кредитної системи. Об'єктивні економічні умови формування

кредитної системи. Основні етапи розвитку кредитної системи. Принципи

побудови кредитної системи. Роль та місце кредитної системи в сучасному економічному просторі.

Основні типи кредитних систем. Структура кредитної системи. Загальна характеристика основних структурних елементів кредитної системи.

Банківська система. Функції банківської системи. Основи організації банківської системи (принципи побудови, цілі, механізм функціонування).

Емісійні банки.

Парабанківська система.

КРЕДИТНІ системи окремих країн. Кредитна система ЄС. Становлення й розвиток кредитної системи України.

2.3. ЦЕНТРАЛЬНІ БАНКИ

Походження та розвиток центральних банків. Центральний банк як орган державного регулювання грошової сфери, його призначення, статус та функції. Основні напрями діяльності центрального банку. Становлення та основні принципи функціонування НБУ. Система управління НБУ. Повноваження Ради та Правління НБУ.

2.4. КОМЕРЦІЙНІ БАНКИ

Поняття, призначення та класифікація комерційних банків. Походження та розвиток комерційних банків. Класифікація комерційних банків, їх функції. Характеристика банківських операцій.

Сутність та джерела формування кредитних ресурсів банку. Власні та залучені ресурси комерційного банку, їх склад. Чинники зміцнення ресурсної бази кредитування. Необхідність обов'язкового резервування.

Показники прибутковості банку. Економічні нормативи, які характеризують фінансову стійкість банку. Банківська маржа та її максимізація. Особливості становлення та розвитку комерційних банків в Україні.

2.5. МІЖНАРОДНІ ВАЛЮТНО - КРЕДИТНІ УСТАНОВИ ТА ФОРМИ ЇХ СПІВРОБІТНИЦТВА З УКРАЇНОЮ

Утворення МВФ, його функції та програми співробітництва з Україною. Організації, що входять до Групи Світового банку, їх співпраця з Україною. Регіональні міжнародні кредитно - фінансові інститути та їх функції.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						Заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Змістовий модуль 1. Гроші та їх функціонування в сучасній економіці													
Тема 1. Сутність та функції грошей	4	2		-	-	2	7	2	1	-	-	4	
Тема 2. Грошовий обіг і грошові потоки	10	4	2	-	-	4	6	-	-	-	-	6	
Тема 3. Грошовий ринок	6	2	-	-	-	4	7	-	1	-	-	6	
Тема 4. MONEY SYSTEMS	6	4	2	-	-	-	4	-	-	-	-	4	
Тема 5. Інфляція і грошові реформи	6	2	-	-	-	4	8	2	-	-	-	6	
Тема 6. Валютний ринок і валютні системи	6	2	-	-	-	4	6	-	-	-	-	6	
Тема 7. Кількісна теорія грошей і сучасний монетаризм	6	2	-	-	-	4	6					6	
Разом за змістовим модулем 1	44	18	4	-	-	22	44	4	2	-	-	38	
Змістовий модуль 2. Кредит. Кредитні відносини													
Тема 8. Кредит у ринковій економіці	16	4	2	-	-	10	11	2	1	-	-	8	
Тема 9. Кредитні системи	12	4	2	-	-	6	8	-	-	-	-	8	
Тема 10. Центральні банки	6	2	2	-	-	2	10	2	-	-	-	8	
Тема 11. Комерційні банки	4	2	-	-	-	2	8	-	-	-	-	8	
Тема 12. Міжнародні валютно-кредитні установи та форми їх співробітництва з Україною	6	2	2	-	-	2	9		1	-	-	8	
Разом за змістовим модулем 2	46	14	10	-	-	22	46	4	2	-	-	40	
Усього годин	90	32	14	-	-	44	90	8	4	-	-	78	

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Ден на форма	Заоч на форма
1	<p>Тема 1. Сутність та функції грошей.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Механізм походження і необхідність грошей у товарному господарстві.</i> 2. <i>Суть грошей як загального еквівалента.</i> 3. <i>Форми грошей та їх еволюція.</i> 4. <i>Вартість грошей.</i> 5. <i>Функції грошей. Функція міри вартості. Ціна це грошове вираження вартості товару.</i> 6. <i>Функції засобів обігу і засобу платежу, їх суть і сфери використання.</i> 7. <i>Функція засобу нагромадження, її суть, сфера використання і впливу часу на неї.</i> 8. <i>Світові гроші. Взаємозв'язок функцій та вплив на них мін вартості грошей.</i> 9. <i>Роль грошей як інструменту регулювання економіки.</i> 	-	1
2	<p>Тема 2. Грошовий обіг і грошові потоки.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Суть та структура грошового обігу, основні суб'єкти та ринки, які він обслуговує.</i> 2. <i>Грошові потоки. Характеристика основних видів та механізмів балансування.</i> 3. <i>Характеристика грошового обігу.</i> 4. <i>Грошова маса. Базові гроші та грошові агрегати.</i> 5. <i>Швидкість обігу грошей та фактори, що її визначають. Розрахунок швидкості обігу.</i> 6. <i>Закон кількості грошей, необхідних для обігу.</i> 7. <i>Сталість грошей та механізм її забезпечення.</i> 8. <i>Характеристика грошового мультиплікатора.</i> 9. <i>Сучасні засоби платежу, які обслуговують грошовий обіг, їх характеристика.</i> 	2	
3	<p>Тема 3. Грошовий ринок.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Суть грошового ринку, особливості прояву основних ринкових ознак.</i> 2. <i>Інституційна модель грошового ринку. Канали прямого і опосередкованого фінансування.</i> 3. <i>Суб'єкти грошового ринку. Банки і небанківські фінансово-кредитні структури як суб'єкти грошового ринку.</i> 4. <i>Економічна структура грошового ринку. Ринок грошей і ринок капіталів.</i> 5. <i>Ринок цінних паперів та валютний ринок як складові грошового ринку.</i> 6. <i>Попит на гроші, суть та форми прояву попиту на гроші.</i> 	-	1

	<p>7. <i>Фактори, що визначають зміну попиту на гроші.</i></p> <p>8. <i>Пропозиція грошей, суть та механізм її формування.</i></p>		
4	<p>Topic 4. Monetary systems.</p> <p>1. The essence of the monetary system, its purpose and elements.</p> <p>2. The main types of monetary systems, their evolution.</p> <p>3. Creation and development of the monetary system of Ukraine.</p> <p>Peculiarities of the process of introduction of national currency in Ukraine.</p> <p>4. The essence, main goals and subjects of implementation of monetary credit policy.</p> <p>5. Monetary policy mechanism. Fiscal-budgetary and monetary policy in the system state regulation of the market sphere.</p> <p>6. "Seniorage" and monetization of the budget deficit</p>	2	-
5	<p>Тема 5. Інфляція і грошові реформи.</p> <p>1. <i>Суть інфляції, її причини, форми прояву та закономірності розвитку.</i></p> <p>2. <i>Соціально-економічні наслідки інфляції.</i></p> <p>3. <i>Особливості інфляційного процесу в Україні.</i></p> <p>4. <i>Антиінфляційна політика.</i></p> <p>5. <i>Поняття, цілі та види грошових реформ.</i></p> <p>6. <i>Особливості проведення грошової реформи в Україні.</i></p>	-	
6	<p>Тема 6. Валютний ринок і валютні системи.</p> <p>1. <i>Валютні ресурси, порядок їх формування та використання.</i></p> <p>2. <i>Суб'єкти та об'єкти валютного ринку. Функції валютного ринку.</i></p> <p>3. <i>Класифікація валюти. Конвертованість валюти. Проблеми котирування національної валюти України та функціонування валютної біржі.</i></p> <p>4. <i>Види валютних резервів. Фактори, що впливають на валютний курс.</i></p> <p>5. <i>Типи валютних систем.</i></p>	-	
7	<p>Тема 7. Кількісна теорія грошей і сучасний монетаризм.</p> <p>1. <i>Основні постулати класичної теорії грошей та їх еволюція.</i></p> <p>2. <i>Неокласичний варіант кількості теорії грошей: «транзакційний варіант» І.Фішера та «кембриджська версія».</i></p> <p>3. <i>Внесок Д. Кейнса у розвиток кількісної теорії грошей. Неминучість інфляційних наслідків у реалізації кейнсіанських концепцій.</i></p> <p>4. <i>Внесок М. Фрідмана в роботу монетарної політики на основі неокласичного варіанта кількісної теорії.</i></p>		

	<i>5. Грошово-кредитна політика України у світлі сучасних монетаристських теорій.</i>		
8	<p>Тема 8. Кредит у ринковій економіці.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Походження кредиту, його суть. Функції і роль кредиту, його класифікація. 2. Функціональна характеристика і типи кредитних відносин. 3. Форми кредиту. 4. Система і принципи банківського кредитування. 5. Стадії кредитного процесу. 6. Кредитний договір як юридична основа кредитного процесу. 7. Відсоткова ставка та фактори її диференціації. 8. Порядок нарахування, сплати та стягнення відсотків. 9. Форми забезпечення кредиту. 	2	1
9	<p>Тема 9. Кредитні системи.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття кредитної системи. 2. Основні етапи розвитку кредитної системи. 3. Принципи побудови кредитної системи. 4. Роль та місце кредитної системи в сучасному економічному просторі. 5. Основні типи кредитних систем. Структура кредитної системи. 	2	
10	<p>Topic 10. Central banks.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. The origin and necessity of central banks. 2. Status, functions, principles of functioning and monetary policy of the National Bank of Ukraine. 3. The management system of the NBU, its structural elements. 	2	
11	<p>Тема 11. Комерційні банки.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Функції і типи комерційних банків.</i> 2. <i>Організаційна та функціональна структура комерційного банку.</i> 3. <i>Показники діяльності комерційних банків.</i> 4. <i>Сутність та джерела формування кредитних ресурсів банку.</i> 5. <i>Характеристика банківських операцій.</i> 	-	
12	<p>Тема 12. Міжнародні валютно-кредитні установи та форми їх співробітництва з Україною</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Утворення МВФ, його діяльність в Україні.</i> 2. <i>Роль організацій Світового банку у валютному регулюванні.</i> 3. <i>Регіональні міжнародні кредитно-фінансові інститути.</i> 	2	1
	Разом	14	4

6.Самостійна робота

№з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	<p style="text-align: center;">Тема 1. Сутність і функції грошей.</p> <p>Об'єктивний характер необхідності грошей у товарному господарстві. Забезпечення сталості грошей. Переваги використання грошей як засобу обігу. Сфера використання грошей як засобу платежу в сучасних умовах. Сучасна ліквідність грошей. Генезис золота як міжнародного платіжного засобу, передумови впровадження в міжнародний економічний оборот національних валют. <i>Література: 2, 3, 4, 9, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 26, 31, 63</i></p>	2	4
2	<p style="text-align: center;">Тема 2. Грошовий оборот і грошові потоки.</p> <p>Національний дохід і національний продукт як визначальні параметри грошового обороту. Форми безготівкових розрахунків у господарському обороті України. Порядок розрахунку швидкості обігу грошей. Суть закону кількості грошей, необхідної для обігу. Первинна і вторинна емісії банків. <i>Література: 1, 4, 10, 14, 22, 30, 33, 37, 40, 47, 49, 50</i></p>	4	6
3	<p style="text-align: center;">Тема 3. Грошовий ринок.</p> <p>Особливості вияву на грошовому ринку основних ринкових ознак: попиту, пропозиції, ціни. Суть і форми попиту на гроші. Фактори, що визначають зміну попиту на гроші. Суть і механізм формування пропозиції грошей. Фактори, що визначають зміну пропозиції грошей. Рівновага на грошовому ринку. <i>Література: 14, 18, 33, 36, 37, 40, 47, 50, 60, 66, 67</i></p>	4	6
4	<p>Topic 4. Monetary systems. Monetary systems of bimetallism and monometallism, their characteristics. Problems of formation and development of the monetary system of Ukraine. <i>Literature: 12, 25, 36, 56, 64, 80,</i></p>	-	4
5	<p style="text-align: center;">Тема 5. Інфляція та грошові реформи.</p> <p>Принципи та закономірності розвитку інфляції. Класифікація інфляції. Особливості інфляції в Україні. Недоліки і переваги реформ паралельного типу. <i>Література: 14, 56, 25, 80, 43</i></p>	4	6
6	<p style="text-align: center;">Тема 6. Валютний ринок і валютні системи</p> <p>Види валют, валютних ресурсів, конвертованості. Специфіка валютного ринку. Національні органи здійснення валютної інтервенції. Етапи еволюційного розвитку світової валютної системи. <i>Література: 2, 6, 12, 25, 36, 56, 62</i></p>	4	6
7	<p style="text-align: center;">Тема 7. Кількісна теорія грошей і сучасний монетарнізм</p>	4	6

	<p>Причини виникнення нових теорій грошей. Відмінності суті класичної кількісної теорії, її неокласичного варіанта, значення дослідження Дж. Кейнса, монетаристів і неокейсіанців. Позитивні та слабкі місця кожного з напрямів. Значення необхідності державного регулювання грошово-кредитної системи та його можливі межі.</p> <p><i>Література: 4, 10, 14, 22, 30, 33, 37, 40, 47, 49, 50</i></p>		
8	<p>Тема 8. Кредит у ринковій економіці. Економічні передумови виникнення кредиту. Економічні межі кредитування. Кількісна та якісна характеристика відсотка за кредит. Теорії кредиту. Роль кредиту в умовах інфляції.</p> <p><i>Література: 2, 9, 16, 25, 48, 59</i></p>	10	8
9	<p>Тема 9. Фінансові посередники грошового ринку. Суть та необхідність фінансового посередництва. Принципи побудови банківської системи. Позитив та негатив у розвитку банківської системи України. Суть та функції небанківських фінансово-кредитних установ.</p> <p><i>Література: 18, 29, 43, 52, 76, 81</i></p>	6	8
10	<p>Тема 10. Центральні банки. Призначення центральних банків. Функції центральних банків. Походження та розвиток центральних банків розвинутих країн світу.</p> <p><i>Література: 1, 17, 23, 35, 81</i></p>	2	8
11	<p>Тема 11. Комерційні банки. Порядок одержання ліцензії на утворення комерційного банку. Організаційна структура комерційного банку. Банківські операції. Традиційні та нетрадиційні банківські послуги.</p> <p><i>Література: 22, 25, 33, 37, 43, 50, 80</i></p>	2	8
12	<p>Тема 12. Міжнародні валютно-кредитні установи та форми їх співробітництва з Україною. Діяльність МВФ в Україні. Функції на цілі МВФ. Світовий банк. Діяльність міжнародних регіональних фінансово-кредитних установ. <i>Література: 11, 17, 25, 32, 56, 65, 78</i></p>	2	8
13	Разом	44	78

7. Індивідуальні завдання

7.1. Обов'язковий реферат з предмету

Під час вивчення дисципліни студентами денної форми навчання використовується особлива форма самостійного науково-дослідного завдання - обов'язковий реферат.

Обов'язковий реферат з предмету «Гроші та кредит» передбачає поглиблене вивчення актуальних питань фінансової науки стосовно обраної теми випускної роботи. Студенти опрацьовують основні нормативні акти, складають їх конспект, готують реферати, виступають з ними на семінарах, рецензують реферати інших студентів.

В середині навчального семестру викладач, що проводить практичні заняття в групі, видає кожному студенту завдання для індивідуальної самостійної роботи з установленим терміном виконання.

Пристаючи до виконання роботи, студент повинен підібрати і поглиблено вивчити відповідні нормативні акти України, спеціальну літературу, фактичний матеріал виробничої практики (базового підприємства чи організації). Після цього потрібно скласти робочий план реферату, який обов'язково включає розгляд логічно взаємопов'язаних 3 питань за темою реферату, основними з яких є розгляд методики фінансової діяльності, підвищення її ефективності та якості.

Реферат обов'язково починається із вступу, який повинен містити актуальність обраної теми дослідження, перелік авторів, які присвятили свої праці даній галузі фінансової науки. Розкриваючи зміст питань, згідно з планом реферату, слід навести проблеми, які існують в певній галузі фінансової науки, а також обґрунтувати напрямки їх вирішення. У кінці роботи необхідно скласти власні висновки щодо стану фінансової роботи, шляхів її вдосконалення, подати перелік використаної літератури (не менше 15 джерел, до яких дозволено включати також Інтернет - сайти ДПА, Мінфіну та інших установ). По змісту реферату обов'язково повинні бути посилання на джерела з приміткою номера сторінки, де взята цитата чи дані. Обсяг реферату - від 20 до 25 стандартних аркушів.

Виконана студентом робота повинна бути належно оформлена і здана викладачеві для перевірки в установлені графіком терміни. Виконані студентами після їх рецензування викладачем допускаються до захисту на семінарі, якщо вони відповідають установленим вимогам щодо змісту, структури, обсягу роботи, або ж повертаються студентам для усунення недоліків, після чого повторно рецензуються. Крім цього, при прийманні від студентів виконаної роботи проводиться співбесіда на предмет знання студентами основних положень нормативних актів, змісту роботи, обґрунтованості висновків. Викладач після попередньої позитивної оцінки реферату передає його для рецензування іншим 1-2 студентам. Рецензування

студентами проводиться письмово. Студенти виступають з рефератами на семінарах як доповідачі та як рецензенти.

У кінці семінару викладач узагальнює результати розгляду рефератів на семінарах доповідачів, так і рецензентів і дає їм оцінку як результат поточного контролю знань студентів. Студенти, які не виконали завдання із самостійної роботи або мають незадовільну оцінку, не допускаються до здачі заліку чи іспиту з дисципліни.

Реферат з предмету є наслідком самостійної роботи студента. Тому максимальна кількість балів за реферат - 7 балів (сумарна максимальна кількість балів, передбачених за самостійну роботу студента). В разі, якщо студент з якоїсь поважної причини не підготував реферат, то оцінювання його знань за результатами самостійної роботи за бажанням студента може здійснюватись шляхом усного опитування по всіх темах, запланованих на самостійне опрацювання.

Крім того, за бажанням студентів денної форми навчання, вони в індивідуальному порядку можуть писати та публікувати під керівництвом викладача, що проводить практичні заняття з дисципліни, наукові праці (тези та наукові статті на тему, обрану ним самостійно).

7.2 Контрольна робота для студентів заочної форми навчання

Студенти заочної форми навчання не допускаються до складання заліку з дисципліни без написання та захисту контрольної роботи.

Під час занять протягом сесії, під час якої здійснюється начитка лекцій на екзаменаційну (як правило - наступну) сесію, викладач, що проводить лекційні заняття на потоці, видає кожному студентові завдання для виконання цієї форми індивідуальної самостійної роботи з установленням терміну виконання. Без написання контрольних робіт студент не допускається до складання заліку з дисципліни.

Контрольна робота в обов'язковому порядку повинна містити три теоретичних питання, номери яких студент вибирає в списку питань на контрольну роботу, що наведений нижче та визначає відповідно до шифру його залікової книжки по таблиці, що наведена нижче (після списку зазначених питань).

При цьому контрольна робота може бути написана у звичайному учнівському зошиті або надрукована. У разі її друкування оформляється в обов'язковому порядку титульний листок до такої контрольної роботи,

8. Методи навчання

Теоретичні, розрахункові і практичні положення дисципліни вивчаються студентами в процесі роботи над лекційним курсом, участі у семінарських заняттях, при виконанні контрольної роботи, самостійній роботі з навчальною і спеціальною літературою. Лекція є основною формою навчального процесу. Мета лекції – розкрити основні положення теми, досягнення науки, з'ясувати невіршені проблеми, узагальнити досвід роботи, дати рекомендації щодо використання основних висновків за темами на практичних заняттях. Семінарське заняття – це колективний науковий пошук певної навчальної проблеми і шляхів її ефективного розв'язання. Учасники заняття аналізують проблему, виявляють причиннонаслідкові зв'язки, висувають шляхи її оптимального вирішення, відповідають на запитання і дискутують. Самостійна робота студентів полягає у вивченні та опрацюванні наукової, навчально-методичної літератури, законодавчих і нормативних актів, виконанні навчальних завдань. При викладанні навчальної дисципліни для активізації навчального процесу передбачено застосування сучасних навчальних технологій, таких, як: проблемні лекції, робота в малих групах, семінари-дискусії, кейс-метод, презентації. Проблемні лекції – при читанні лекції студентам даються проблемні питання для самостійного розміркування, на які вони можуть відповісти в процесі лекції. Система питань у ході лекції відіграє активізуючу роль, примушує студентів сконцентруватися і почати активно мислити в пошуках правильної відповіді. Робота в малих групах – використовуються з метою активізації роботи студентів при проведенні семінарських і практичних занять. Це так звані групи психологічного комфорту, де кожен учасник відіграє особливу роль і певними своїми якостями доповнює інших. Використання цієї технології дає змогу структурувати практично-семінарські заняття за формою і змістом, створює можливості для участі кожного студента в роботі за темою заняття, забезпечує формування особистісних якостей та досвіду соціального спілкуванні. Семінари -дискусії (круглий стіл) – передбачають обмін думками і поглядами учасників з приводу даної теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди і переконання, виробляють вміння формулювати думки й висловлювати їх, вчать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів. Кейс-метод (метод аналізу конкретних ситуацій) – дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності спеціалістів і передбачає розгляд виробничих, управлінських та інших ситуацій, складних конфліктних випадків, проблемних ситуацій, інцидентів у процесі вивчення навчального матеріалу. Ділові ігри – форма активізації студентів, за якої вони задіяні в процесі інсценізації певної виробничої ситуації у ролі безпосередніх учасників подій

. Матеріали курсу «Гроші та кредит» розміщені на платформі Moodle <https://moodle.udau.edu.ua/enrol/index.php?id=733>. В разі запровадження карантинних обмежень проводяться відеоконференції в форматі лекцій або семінарів. Зв'язок студентів з викладачем забезпечують різноманітні сучасні платформи, такі як: Zoom, Google Meet, Moodle.

9. Методи контролю

Денна форма навчання

Поточний контроль.

Максимальна сума балів поточного контролю - 100. Об'єктами поточного контролю знань здобувачів є:

1. Систематичність та активність роботи на практичних заняттях;
2. Виконання самостійної роботи.

(1) При контролі систематичності та активності роботи на практичних заняттях оцінці підлягають: рівень знань продемонстрований у відповідях і виступах на практичних заняттях; правильність написання тестового письмового контролю на практичному занятті.

Система оцінювання активності роботи:

а) змістовні відповіді з питань семінарів - 0-2 бали.

б) письмовий тестовий контроль - 0-2 бали.

(2) При контролі виконання самостійної роботи оцінці підлягають: складання кросвордів та тематичних тестів, написання та презентація рефератів.

Система оцінювання самостійної роботи

система оцінювання самостійної роботи з градацією 0,1 балів:

в) складання кросворду - 0-1 бали.

г) складання тематичних тестів - 0-1 бали.

д) підготовка та презентація реферату - 0-7 балів.

Критеріями оцінки реферату є змістовність, структурованість, зрозумілість і лаконічність.

3. Система оцінювання виконання завдань модуля: 0-10 балів.

За використання недозволених джерел і підказок студент отримує 0 балів. На модульний контроль виноситься 50 тестових питань.

Проводячи роботу з підготовки до виконання модульних завдань, здобувач самостійно здійснює систематизацію вивченого матеріалу, а також інших тем і питань для самостійного опрацювання, які включено до модуля.

Модульний контроль здійснюється у два етапи у вигляді письмової контрольної роботи (50 тестових завдань). Викладач, який проводить практичні заняття, формує тести. До модуля можуть включатися теми, які винесені для самостійного опрацювання. Тривалість одного модуля - 1 академічна година. Письмові роботи зберігаються на кафедрі до закінчення семестру.

9.1 Розподіл балів, які отримують студенти з навчальної дисципліни «Гроші та кредит» (денна форма навчання)

	Поточний (модульний) контроль														Бали за додаткову роботу	Разом	
	Змістовий модуль 1								Змістовий модуль 2								
	Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	ПК ЗМ 1	Т 8	Т 9	Т 10	Т 11	Т 12	ПК ЗМ 2			
Сума балів, всього	5	5	5	5	5	5	5	15	5	5	5	5	5	15	10	100	
Практичні заняття	3	3	3	3	3	3	3		3	3	3	3	3				3
Самостійна робота	2	2	2	2	2	2	2		2	2	2	2	2				2

9.2. Заочна форма навчання

Поточний контроль.

Максимальна сума балів поточного контролю - 100. Об'єктами поточного контролю знань студентів є:

1. Активність роботи на практичних заняттях;

2. Виконання самостійної роботи, яка проводиться у вигляді тестового контролю в системі Moodle по питаннях винесених для самостійного опрацювання.

3. При контролі роботи на практичних заняттях оцінці підлягають: рівень знань продемонстрований у відповідях і виступах на практичних заняттях. Система оцінювання активності роботи:

а) змістовні відповіді з питань семінарів - 0-6 балів - тема 4; 0-4 бали - тема 6, 8, 10. Система оцінювання виконання завдань модуля: 0-10 балів.

За використання недозволених джерел і підказок студент отримує 0 балів.

На модульний контроль виносяться 50 тестових питань. За 1 вірно вирішене тестове питання здобувач отримує 0,2 бала.

Проводячи роботу з підготовки до виконання модульних завдань, студент самостійно здійснює систематизацію вивченого матеріалу, а також інших тем і питань для самостійного опрацювання, які включено до модуля.

Модульний контроль здійснюється у два етапи у вигляді письмової контрольної роботи (50 тестових завдань). Викладач, який проводить практичні заняття, формує тести. До модуля можуть включатися теми, які винесені для самостійного опрацювання. Тривалість одного модуля - 1 академічна година. Письмові роботи зберігаються на кафедрі до закінчення семестру.

Поточний контроль за кожним змістовим модулем для заочної форми навчання здійснюється за допомогою тестового опитування, в основу якого покладено пройдений матеріал та охоплюються основні його поняття та категорії. За кожним опрацьованим модулем студент отримує 30 запитань із чотирма поданими відповідями, одна з яких є правильною. За кожен блок тестових вправ максимально можна отримати 5 балів.

Однією з форм самостійної роботи для здобувачів освіти заочної форми навчання є виконання контрольної роботи. Контрольна робота складається з 2 теоретичних питань і 1 ситуаційного практичного завдання. Контрольна робота виконується здобувачем особисто та захищається окремо від самостійної. Максимальна сума балів – 25.

9.2 Розподіл балів, які отримують студенти з навчальної дисципліни «Гроші та кредит» (заочна форма навчання)

	Поточний (модульний) контроль														Індивідуальне завдання	Бали за додаткову роботу	Сума
	Змістовий модуль 1								Змістовий модуль 2								
	Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	ПК ЗМ 1	Т 8	Т 9	Т 10	Т 11	Т 12	ПК ЗМ 2			
Сума балів, всього	7	2	5	2	2	2	2	8	5	2	2	2	7	6	16	10	100
Практичні заняття	5		5						5				5				
Самостійна робота	2	2		2	2	2	2			2	2	2	2				
Контрольна робота																	

Критерії оцінювання знань студентів при виконанні та захисті контрольної роботи

1. Текст контрольної роботи		15 балів
1.1	Відповідність логічної побудови роботи назві теми, а також поставленим цілям і завданням, пропорційність структури роботи	5
1.2	Правильність оформлення роботи (нумерація сторінок, оформлення титульного аркуша, дотримання вимог до розміру полів, шрифту, міжрядкового інтервалу та інше), відсутність редакційних помилок	
1.3	Повнота і відповідність висновків змісту роботи	
1.4	Якість і глибина теоретико-методологічного аналізу проблеми. Наявність та якість критичного огляду літературних джерел. Самостійність суджень і викладу матеріалу (наявність формулювання власної думки студента – автора)	5
1.5	Правильність виконання практичного ситуаційного завдання. Обґрунтованість висновків. Правильно вказані нормативні документи	5
2. Захист контрольної роботи		10 балів
2.1	Вміння стисло (в межах регламенту), послідовно й чітко викласти сутність і результати дослідження.	5
2.2	Повнота і ґрунтовність відповідей на запитання викладачів, здатність аргументовано захищати свої пропозиції, думки, погляди	5

Шкала оцінювання: національна та ECTS

		Оцінка за національною шкалою
--	--	-------------------------------

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	для заліку
90 – 100	A	зараховано
82-89	B	зараховано
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	зараховано
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

За результатами виконання завдань поточного і підсумкового контролю з навчальної дисципліни «Гроші та кредит» виставляють оцінки.

Оцінка «Відмінно» (90 - 100 балів) ставиться у випадках, коли студент має систематичні та глибокі знання навчального матеріалу, вміє без помилок виконувати практичні завдання, передбачені програмою курсу, засвоїв основну та ознайомився із додатковою літературою, викладає матеріал у логічній послідовності, робить узагальнення і висновки, наводить практичні приклади у контексті тематичного теоретичного матеріалу.

Оцінка «Добре» (74 - 89 балів) ставиться, якщо студент цілком засвоїв навчальний матеріал, знає основну літературу, вміє виконувати практичні завдання, викладає матеріал у логічній послідовності, робить певні узагальнення і висновки, але не наводить практичних прикладів у контексті тематично - теоретичного матеріалу або допускається незначних помилок у розрахунках під час розв'язання практичних завдань.

Оцінка «Задовільно» (60 - 73 балів) ставиться у випадках, коли студент засвоїв матеріал не у повному обсязі, дає неповну відповідь на поставлене запитання, допустився грубих помилок у розрахунках під час розв'язання практичного завдання.

Оцінка «Незадовільно» (0 - 59 балів) ставиться студентові, який не засвоїв навчальний матеріал, дає неправильні відповіді на поставлені запитання, не вміє або неправильно виконує розрахунки під час розв'язання практичних завдань. Для отримання позитивної оцінки студенту необхідно продовжувати освоєння програмного матеріалу навчальної дисципліни.

10. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

- 1.Словник основних термінів з курсу «Гроші та кредит» (для студентів економічних спеціальностей) / С.М. Колотуха, П.К. Бечко - Умань. -2005.-86 с.
2. Опорний конспект лекцій з дисципліни «Гроші та кредит» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальностей 051 «Економіка», 071 «Облік і оподаткування», 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», 075 «Маркетинг», 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». Колотуха С.М.,Власюк С.А. Умань: Редакційно-видавничий відділ УНУС. 2022. 139 с.
3. Методичні вказівки щодо виконання контрольної роботи з дисципліни „Гроші та кредит” для здобувачів першого рівня вищої освіти(заочної форми навчання) спеціальностей: 051—« Економіка», 071—«Облік і оподаткування», 075—« Маркетинг», 076—«Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» - Прокопчук О.Т.- Колотуха С.М.- Гузар Б. С.- Мельник К. М.- Власюк С. А. - Пташник С.А. — Умань .: ФОП Юрченко А.В., 2021. .68с.
4. Методичні вказівки щодо організації індивідуальної роботи з дисципліни „Гроші та кредит” для здобувачів першого рівня вищої освіти спеціальностей: 051—« Економіка», 071—«Облік і оподаткування», 075—« Маркетинг», 076— «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» Колотуха С.М.- Мельник К. М.- Власюк С. А. - Пташник С.А. — Умань .: ФОП Юрченко А.В., 2021. .76с.
5. Методичні вказівки щодо організації самостійної роботи з дисципліни «ГРОШІ ТА КРЕДИТ» для здобувачів першого рівня вищої освіти спеціальностей: 051—« Економіка», 071—«Облік і оподаткування», 075—« Маркетинг», 076—«Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» Прокопчук О.Т.- Колотуха С.М.- Гузар Б. С.- Мельник К. М.- Власюк С. А. - Пташник С.А. — Умань .: ВПЦ «Візаві», 2021. — с111.
6. Гроші та кредит. Методичні вказівки до проведення семінарських занять та завдання для індивідуальної і самостійної роботи за модульною системою для студентів за напрямом підготовки 051-«Економіка», 071-«Облік і оподаткування», 075-«Маркетинг», 076-«Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» денної форми навчання./Прокопчук О.Т., Колотуха С.М., Гузар Б.С., Мельник К.М., Пташник С.А. –Умань. 2020.-120с.

11. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

БАЗОВА

1. Про банки і банківську діяльність : Закон України від 7 грудня 2000р. №214.- <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>.
2. Про Національний банк України : Закон України від 20 травня 1999р.№

679.- пйр:// гакоп.гао!а.џоу.иа/сџі-Біп/1алЎз/таіп.сџі.

3. Іванчук Н. В. Гроші і кредит: навчальний посібник. Острого: Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2021. 332 с.

4.Інструкція про порядок регулювання діяльності банків в Україні : затв. пост. Правління Національного банку України від 28 серпня 2001 р. № 368.- <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>.

5.Adrian, T., Laxton, D., Obstfeld, M. Advancing the frontiers of monetary policy. Washington, DC: International Monetary Fund, 2018. 279 p.

6. Arvidsson, N. Building a cashless society: the Swedish route to the future of cash payments. Stockholm: Royal Institute of Technology, 2019. 96 p.

7.Battilossi, S., Kazuhiko, Y. Handbook of the history of money and currency. Singapore: Springer Nature Singapore PteLtd. 2020. 1094 p

8.Бажан А.І. Грошово-кредитна політика. Банківська справа. 2002. № 1.

9.Банківські операції : підручник / А.М. Мороз, М.І. Савлук, М.Ф. Пуховкіна та ін. ; за ред. д-ра. екон. наук, проф. А.М. Мороза. 2-ге вид., виправл. і доповн. К. : КНЕУ, 2002. 476 с.

10. Банківська система: навчальний посібник / [Ситник Н.С., Стасишин А.В., Блащук-Девяткіна Н.З., Петик Л.О.]; за заг. ред. Н. С. Ситник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 580 с.

11. Белова І. В. Дослідження грошово-кредитного ринку: навчальний посібник. Суми : Сумський державний університет, 2020. 147 с.

12.БечкоП.К., Колотуха С.М., Пташник С.А., Нагорна Ю.І.,Податкове стимулювання сільськогосподарських товаровиробників. Наукові горизонти, 2020. №6(91). с.60-67.

13.Бореславка О. Вальвація гривні: вплив на інфляційні процеси в Україні та рівень доларизації економіки. Вісн. НБУ. 2006. № 6. С. 20—24.

14.Бучко І.,Костак З.,Вовчак О. Гроші та кредит. Підручник. Гроші та кредит. К.: Центр навчальної літератури. 2019. 424 с.

15.Васильченко З. Теорія і практика укладання строкових валютних контрактів. Банківська справа. 1998. № 1. С. 46.

16. . Вовченко О.С., Єгоричева С.Б.. Фінансова стабільність банків в умовах динамічного макроекономічного середовища: монографія. Полтава: ПУЕТ, 2021. 233 с.

17.Вожжов А.П. Трансформація грошового обігу та зміна парадигми стимулювання економічного зростання: історичний аспект і вимоги сучасності. Бізнес інформ. 2013. с 8-16

18.Гальчинський А.С. Основи економічної теорії. К. : Вища шк, 1995. — 471 с.

19.Гальчинський А.С. Стабілізація гривні: проблеми та перспективи Україна і світ сьогодні. 2002. № 18. С. 15.

20.Гальчинський А. Теорія грошей: навч.-метод, посіб. К. : Основи, 1998. 328 с.

21.Гриджук Д.М. Забезпечення кредитних зобов'язань у діяльності банків. К. : Істина, 2001. 253 с.

22.Гриньова В.М. Проблеми та перспективи структурної перебудови фінансової системи України на шляху інтеграції у Європейський простір Фінанси України. 2006. № 1. С. 94—100.

23. Гроші і кредит : підручник / В. Ю. Світлична ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2020. – 191 с

24.Гроші та кредит: підручник / М.І. Савлук, А.М. Мороз, М.Ф. Пуховкіна та ін. ; за заг. ред. М.І. Савлука. К. : КНЕУ, 2011. 604 с.

25.Демківський А.В. Гроші та кредит : навч. посіб. К.:Дакор,2005.- 528с.

26.Дзюблюк О.В. Гроші та кредит.-К.: Державний університет телекомунікацій. 2018. 342с.

27. Дзюблюк О. В. Сучасні аспекти електронних грошей в умовах цифровізації банківського бізнесу. Вісник Тернопільського національного економічного університету. 2020. №2. С. 76-93.

28.Заблоцький М.Б. Валютний курс: виробничо-обмінні аспекти регулювання стабілізації Регіональна економіка. 2016. №1 (79). с. 130-137.

29.Іванов В.М. Гроші та кредит К. : МАУП, 1999. 230с.

30.Івашук Н.Л. Методологія оцінювання еластичних опціонів Регіональна економіка. 2007. № 1. С. 237—244.

31.Коваленко Д.І. Гроші та кредит. підручник.К.: Центр навчальної літератури. 2019.320с.

32. Коваленко Д.І., Венгер В.В. Фінанси,гроші та кредит: теорія та практика. . підручник. К.: Центр навчальної літератури. 2019.-578с.

33.Колодізев О.М. Гроші та кредит : підручник. К.: Знання, 2010 615с.

34. Колотуха С.М. Все цікаве про гроші : Умань: видавничо-поліграфічний центр «Візаві» (СПД Сочінський), 2009.-96с.

35.Колотуха С.М. Гроші та кредит : навч.посіб. К.:Знання, 2012. 495с.

36. Колотуха С.М., Мельник К. Розвиток інтернет-банкінгу вУкраїні: проблеми та перспективи розвитку. Банківська справа. №2, 2019. с.77-86

37. Колотуха С.М., Переполека В.Ю.Сучасні риси кредитного механізму суб'єктів аграрного ринку. Актуальні питання сучасної економіки: матеріали ХІІ Всеукраїнської наукової конференції. 21 грудня 2020р. Умань: Видавець «Сочінський М.М.», 2020. с.16-20.

38. Колотуха С.,Смолій Л. Ідентифікація факторів впливу на стан банківського кредитування сільськогосподарських підприємств. Банківська справа №2(152), 2020. с.103-114.

39. Колотуха С.М.Фінансове забезпечення інвестицій підприємств АПК.Гармонізація фінансово-економічного середовища України в комунікативному просторі: монографія / Під. ред.. д.е.н., професора О.О.Непочатенко.-Умань: Видавець «Сочінський М.М.»,2021. с.157-186.

40. Колотуха С.,Гвоздей Н. Банківське кредитування як фактор економічної стабілізації аграрного сектору економіки. Банківська справа.№1-2.2023.с.83-94.

41. Коренюк П. І., Коренюк Л. В., Левандівський О. Т. Гроші і кредит: навчальний посібник. Кам'янське: ДДТУ, 2019. 402 с.
42. Лагутін В. Д. Гроші та грошовий обіг : навч. посіб. 4-те вид., пере-робл. І доповн. К. : Т-во "Знання", 2003. 101с.
43. Левченко Л.В. Гроші та кредит. К.: Центр навчальної літератури.2020. 224с.
44. Лозова О. Теоретичне осмислення сутності грошей і грошового обігу українськими вченими ХІХ - початку ХХ ст. Вісник КНТЕУ. 2012 с. 29-37
45. Маковкіна А.М. Напрями удосконалення валютного ринку України Вісник. 2005. Вин. 2 (3). С. 45—48.
46. Mishkin, F. S. The economics of money, banking, and financial markets, 13th edition. New York: Pearson Education Limited, 2022. 717 p.
47. Мельник О.М. Інфляція: теорія і практика регулювання К. : Знання, 1999. 291 с.
48. Мельник К.М., Колотуха С.М. Розвиток інтернет-банкінгу в Україні: проблеми, переваги та перспективи розвитку. Банківська справа. №2, 2019. с.77-78.
49. Мельник К., Колотуха С. Фінансова стійкість банків як запорука стабільності банківської системи України Банківська справа. №1-2.2023. с.3-16
50. Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни "Гроші та кредит" / кол. авторів під кер. М.І. Мируна. К. :КНЕУ, 2002. 124 с.
51. Непочатенко О., Колотуха С., Мельник К. Стратегія розвитку банківського кредитування аграрних підприємств. Банківська справа, 2021. №1(153). с.37-49
52. Непочатенко О.О., Бечко П. К., Колотуха С.М., Пономаренко О. В., Нагорний В. І. KEY DIRECTIONS FOR ADVANCING AND APPLYING FINANCIAL TECHNOLOGIES IN THE CONTEXT OF BANKING INDUSTRY DIGITALIZATION *Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва* / Редкол. .О.Непочатенко(відп.ред.) та ін. Умань: Редакційно-видавничий відділ Уманського НУС, 2024 Вип.104.Ч.2: Економічні науки.-с.8-16.
53. Нормативні акти України. — <http://www.nau.kiev.ua>
54. Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні, затверджене постановою Правління НБУ від 15.12.04р. №637.
55. Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні. Затверджено постановою Правління Національного банку України 19.02.2001. №72
56. Про грошову реформу в Україні / Указ Президента України Вісник НБУ. 1996. №5.
57. Прокопчук О., Колотуха С. Особливості страхового захисту в аграрному секторі економіки України. Банківська справа №1(151), 2020.-с.26-41
58. Фергюсон Н. Еволюція грошей: Фінансова історія світу / пер. з англ. Київ: Наш формат, 2017. 384 с.

59. Шевчук І.М. Грошово-кредитні системи зарубіжних країн : навчально-методичний посібник Львів: Видавництво ЛКА, 2007. 176 с.

60. Щетинін А.І. Гроші та кредит : підручник— 2-ге вид., переробл. та доповн. К. : Центр навч. л-ри, 2019. 163 с.

Додаткова

61. Історія грошей і банківництва: навч. посібник / О.Д. Вовчак, З.Р. Костак. - Львів : Видавництво Львівського торговельно-економічного університету, 2016. 196 с

62. Колотуха С., Гвоздей Н. Банківське кредитування як фактор економічної стабілізації аграрного сектору економіки. Банківська справа. №1-2. 2023. с. 83-94.

63. Наумов А. Ф. Гроші та кредит : в Україні і міжнародній економіці (теорія, практика) : навчальний посібник. Миколаїв, 2013. 295 с.

64. П'ятак Т. В. Гроші і кредит: навч.- метод. посібник для самост. вивч. дисц.— Х. : Видавець Іванченко І. С., 2016. – 182 с. USD: http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/24601/3/Piatak_Hroshi_i_kredyt_2016.pdf42.

65. Проблеми та перспективи зміцнення стійкості фінансової системи України : аналіт. доп. / [Шемаєва Л. Г., Жаліло Я. А., Юрків Н. Я. та ін.] ; за наук. ред. Я. А. Жаліла. Київ: НІСД, 2022. 104 с.

66. Пуховкіна М. Ф. Центральний банк та грошово-кредитна політика : навчально-методичний посібник К. : КНЕУ, 2010. 312 с.

67. Руденко Л. В. Розрахункові та кредитні операції у зовнішньоекономічній діяльності підприємства : підручник К. : Лібра, 2002. 302 с.

68. Світлична В. Ю. Гроші і кредит: підручник. Харків: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2020. 191 с.

69. Семко Т. В. Гроші та кредит у схемах і таблицях : навчальний посібник. –К. : ЦУЛ, 2008. 158 с.

70. Сисоєва Л. Ю. Гроші і кредит: у схемах і таблицях : навчальний посібник. Суми : Університетська книга, 2015. 245 с.

71. Фінансовий словник-довідник / М.Я. Дем'яненко, Ю.Я. Лузан, П.Т. Саблук та ін. ; за ред. М.Я. Дем'яненка. К. : ІААН, 2003. 555 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

74. Матеріали Національного банку України: <http://www.bank.gov.ua>.

75. Матеріали Кабінету Міністрів України: <http://www.kmu.gov.ua>.

76. Матеріали Міжнародного валютного фонду: <http://www.imf.org>.

77. Матеріали Світового банку: <http://www.worldbank.org>. 49

78. Матеріали Банку міжнародних розрахунків: <http://www.bis.org>.

79. Матеріали Європейського банку реконструкції та розвитку: <http://www.ebrd.org>.

80. Матеріали Європейського центрального банку: <https://www.ecb.europa.eu/home/html/index.en.html>.

81. Матеріали Федеральної резервної системи США: <https://www.federalreserve.gov/>.

82. Матеріали Незалежної асоціації банків України: <https://nabu.ua/>.
83. Матеріали фінансового порталу Finance.ua: <https://finance.ua/>.
84. Фінансовий портал Fin.Org.UA: <http://www.fin.org.ua/>.
85. Фінансовий портал Мінфін: <https://minfin.com.ua/ua/>.
86. Україна фінансова: Інформаційно-аналітичний портал Українського агентства фінансового розвитку: <http://www.u-fin.com.ua/>.
87. Maanimo - фінансово-інформаційний портал <https://maanimo.com/>.
88. Фінансовий портал – Територія фінансів: <http://www.finances.kiev.ua/tag/deng/>

13. Перезарахування та визнання результатів навчання

Перезарахування та визнання результатів навчання з дисципліни «Гроші та кредит» або окремого її елемента відбувається відповідно до [Положення про порядок визнання в Уманському національному університеті садівництва результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті](https://www.udau.edu.ua/ua/file/4n0x) (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/4n0x>).

Здобувачі вищої освіти мають право на визнання результатів навчання в неформальній та інформальній освіті (курси навчання в центрах освіти, курси інтенсивного навчання, семінари, конференції, олімпіади, конкурси наукових робіт, літні чи зимові школи, бізнес-школи, тренінги тощо) в обсязі, що загалом не перевищує 25 % освітньої програми.

14. Політика академічної доброчесності

У процесі навчання з дисципліни «Гроші та кредит», студенти повинні дотримуватися встановлених правил академічної доброчесності, визначених Кодексом доброчесності Уманського національного університету садівництва (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/4dH7>). При підготовці рефератів, виконанні індивідуальних науково-дослідних завдань, а також під час проведення контрольних заходів очікується, що всі роботи подані студентами будуть їхніми оригінальними дослідженнями та міркуваннями.

Будь-які види порушення академічної доброчесності, зокрема плагіат, неправомірне використання чужих ідей, фальсифікація даних чи співучасть у таких діяннях, є абсолютно неприпустимими і не толеруються. Виявлення ознак академічної недоброчесності у письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від обсягу порушення.

З метою запобігання порушенням і підвищення якості академічних робіт, студентам настійно рекомендується користуватися належними академічними ресурсами та інструментами для перевірки робіт на плагіат, а також звертатися за консультаціями з питань правильного цитування і академічного письма.

15. Зміни в робочій програмі на 2024-2025 н.р.

Зміни, внесені до робочої програми на 2024-2025 н.р. охоплюють:

1 Внесення коригувань у розподіл балів, що їх отримують студенти під час вивчення дисципліни.

2 Уточнення кількості аудиторних годин, передбачених змінами, внесеними до навчального плану.

3 Оновлення списку рекомендованої літератури